

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobkyně: **nezl. N. B. U. N.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem B., K. 11a,
zastoupena JUDr. Jiřím Gottweisem, advokátem
sídlem Brno, Kapucínské nám. 5

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17.10.2016, č.j. MV-92504-4/SO-2016,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 17.10.2016, č.j. MV-92504-4/SO-2016, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 16 342 Kč k rukám JUDr. Jiřího Gottweise, advokáta, sídlem Brno, Kapucínské nám. 5, do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku
- III. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobkyně brojí proti rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 17.10.2016, č.j. MV-92504-4/SO-2016, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 2.6.2016, č.j. OAM-810-15/ZR-2016. Tímto rozhodnutím prvostupňový správní orgán rozhodl podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o zrušení platnosti povolení žalobkyně k trvalému pobytu na území České republiky, neboť žalobkyně pobývala mimo území států Evropské unie po dobu 5 let (od léta roku 2011 do dne 22.5.2016). Důvod uvedený zmocněným zástupcem žalobkyně spočívající v navštěvování základní školy v zahraničí nepovažoval prvostupňový správní orgán za relevantní, neboť takové vzdělání není studiem ve smyslu § 64 zákona o pobytu cizinců a tuto skutečnost tak nelze akceptovat jako závažný důvod dlouhodobé nepřítomnosti ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

II. Shrnutí procesního postojů žalobkyně

2. Žalobkyně předně namítá nepřiměřeně přísnou aplikaci zákona o pobytu cizinců při správním uvážení žalované, resp. prvostupňového správního orgánu, neboť rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu na území České republiky představuje vážný zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně.
3. Dále uvádí, že tvrzení žalované o možnosti žalobkyně požádat si o nižší pobytové oprávnění je účelové, a to především z důvodu nefunkčnosti registračního systému pro podávání žádostí o pobytová oprávnění VISAPOINT
4. Ze shora uvedených důvodů žalobkyně navrhl, aby zdejší soud rozhodnutí žalované, jakož i jemu předcházejícího rozhodnutí prvostupňové zrušil. Na svém procesním postoji žalobkyně setrvala po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí procesního postojů žalované

5. Žalovaná považuje žalobu za nedůvodnou, setrává na svých závěrech uvedených v napadeném rozhodnutí a navrhuje žalobu zamítnout. I žalovaná setrvala na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
7. Zdejší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.); vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
8. Zdejší soud o žalobě rozhodoval přednostně v souladu s § 56 odst. 1 s.ř.s.; byť žalobkyně ani žalovaná přednostní rozhodnutí věci nepožadovaly, dospěl soud k závěru, že kombinace napadeného rozhodnutí konkrétního obsahu a přiznání odkladného účinku žalobě jsou v daném případě dostatečně závažnými důvody pro přednostní projednání a rozhodnutí věci. Současně stav vyřizování věci podle pořadí, v jakém do soudního oddělení 62 a 67 zdejšího soudu došly, přednostní projednání a rozhodnutí v této věci bez újmy účastníkům řízení v jiných věcech podle zdejšího soudu umožnil.
9. Žalobkyně předně namítá, že se žalovaná i prvostupňový správní orgán dopustily nepřiměřeně přísné aplikace zákona o pobytu cizinců v rámci správního uvážení, nedbaly zásady individuálního posouzení každé věci a nezabývaly se dopady zrušení povolení k trvalému pobytu na území České republiky do osobních poměrů žalobkyně a nepřiměřeným dotčením jejích práv a oprávněných zájmů. Žalovaná, resp. prvostupňový správní orgán měl dle názoru žalobkyně dbát principu proporcionality ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), potažmo § 174a zákona o pobytu cizinců, a měl rozhodnout ve prospěch žalobkyně.
10. Důvodem zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu na území České republiky žalobkyně bylo naplnění důvodu podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, podle kterého prvostupňový orgán zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí.
11. V § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je uvedena skupina důvodů, pro které prvostupňový orgán zruší platnost povolení k trvalému pobytu bez dalšího. V § 77 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je pak uvedena druhá skupina důvodů, při jejichž splnění prvostupňový orgán zruší platnost povolení k trvalému pobytu za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince. Odlišná úprava v případě důvodů uvedených v odst. 1 a v odst. 2 spočívající v nezbytnosti posuzovat přiměřenost zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince při rozhodování podle odst. 2 vyplývá zejména ze skutečnosti, že při naplnění důvodů podle odst. 1 je zásah do soukromého nebo rodinného života cizince prakticky vyloučen (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9.3.2017, č.j. 7 Azs 338/2016-39, ze dne 12.3.2015, č. j. 9 Azs 306/2014 – 50, a ze dne 29.7.2015, č. j. 1 Azs 106/2015 – 48). Nelze tedy souhlasit se žalobkyní, že žalovaná pochybila, pokud neposuzovala, zda rozhodnutí nepřiměřeně nezasahuje do soukromého nebo rodinného života žalobkyně; k takovému

přímému posuzování žalovaná povinna (ani oprávněna) nebyla, ani prvostupňový orgán tuto povinnost při rozhodování podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců neměl.

12. Zdejší soud nesouhlasí se žalobkyní, že měl být v jejím případě aplikován § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení zohlední správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Ačkoli to přímo (explicitně) z dikce § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců nevyplývá, povinnost posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí ve smyslu citovaného ustanovení je namístě toliko u těch rozhodnutí, kde to zákonodárce výslovně stanoví (např. právě § 77 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Jak k tomu ve svém rozsudku ze dne 4.1.2017, č.j. 9 Azs 288/2016-30, uvedl Nejvyšší správní soud: „[s]kutečnost, že zákonodárce do zákona výslovně nezakotvil nutnost zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, nepovažuje Nejvyšší správní soud za náhodnou. Nastavení podmínek pro zrušení trvalého pobytu dle daného ustanovení je totiž takové povahy, že nutně nevyžaduje korektiv v podobě zkoumání přiměřenosti dle § 174a zákona o pobytu cizinců. Cizinec svým jednáním může zabránit nastoupení podmínek pro zrušení platnosti trvalého pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců tím, že přeruší svou nepřítomnost na území členských států Evropské unie tak, aby nešlo o nepřetržitou nepřítomnost po dobu delší než 12 měsíců (...) Zcela jistě se mohl zákonodárce rozhodnout do zákona vložit požadavek na zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců do soukromého a rodinného života. K tomuto kroku však u daného ustanovení nepřistoupil. Zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí dle zmíněného ustanovení do soukromého a rodinného není nezbytné ani z hlediska čl. 8 odst. 1 Úmluvy“.
13. Před nepřijatelně tvrdými dopady zrušení povolení k trvalému pobytu chrání § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců cizince prostřednictvím pravidla, podle něhož nepřetržitá nepřítomnost cizince na území členských států Evropské unie delší než 12 měsíců není důvodem pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu tehdy, je-li tato nepřítomnost odůvodněna závažnými důvody, jejichž výčet není uzavřený. Správní orgán je tak v řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu povinen umožnit cizinci sdělit, jaké důvody jej vedly k nepřítomnosti na území členských států Evropské unie, a v případě sdělení těchto důvodů prověřit, zda nespadají pod neurčitý právní pojem „závažné důvody“, jehož obsah zákon přibližuje (pouze) demonstrativním výčtem. Použití neurčitého právního pojmu umožňuje flexibilně reagovat na široké spektrum možných situací a jeho prostřednictvím lze zohlednit relevantní okolnosti řešeného případu, které se týkají nepřítomnosti cizince na území členských států Evropské unie.
14. Žalovaná tyto skutečnosti v daném případě také zjišťovala a dospěla k závěru, že takové závažné důvody v posuzované věci dány nebyly. Podle žalované navštěvování základní školy nespadá pod pojem „studium“ ve smyslu zákona o pobytu cizinců (jak je vymezen v

§ 64 zákona o pobytu cizinců). Pokud žalobkyně 5 let navštěvovala základní školu v zemi původu, nejedná se o studium ani o jiný závažný důvod, pro který by měla být její několikaletá nepřítomnost „omluvena“. Podle žalované se žalobkyně mohla rodný jazyk naučit od svých rodičů.

15. Zdejší soud však se žalovanou souhlasí pouze částečně. Samotná okolnost, že žalobkyně navštěvovala ve Vietnamu základní školu, jistě není dostatečně závažným důvodem, pro který by měla být její dlouhodobá nepřítomnost „omluvena“. Rovněž lze souhlasit se žalovanou, že rodný jazyk se mohla žalobkyně naučit od svých rodičů. V daném případě však žalobkyně tvrdila, že vedle toho, aby se naučila rodný jazyk, bylo hlavním důvodem jejího pobytu poznat zvyky a život ve Vietnamu.
16. Nelze přitom přehlédnout, že žalobkyně do Vietnamu odcestovala až po ukončení druhé třídy základní školy. Nejedná se tak o situaci, na kterou žalovaná (coby na situaci „tradiční“) upozorňuje v napadeném rozhodnutí, kdy rodiče „odkládají“ do Vietnamu děti, o které nemají čas se starat. Zdejší soud je naopak toho názoru, že po skončení docházky do druhé třídy základní školy je dítě již značně samostatné a je z velké části schopno se o sebe postarat (např. samo může jít do školy i ze školy, případně ze školní družiny anebo ze či do zájmového kroužku, samo si může připravit jednoduché jídlo a pít) a nepotřebuje již natolik intenzivní péči rodičů, jako je tomu u dětí mladších. Zároveň má zdejší soud za to, že se takové dítě nachází již ve věku, kdy je alespoň částečně schopno samo vyhodnotit určité pro další život podstatné aspekty života ve Vietnamu v porovnání se životem v České republice a vyhodnocení těchto aspektů nepřijímat výlučně od ostatních blízkých osob, především od rodičů. Jedná-li se o dítě přiměřeně zvědavé, je pro zdejší soud lehce představitelné, že svoje rodiče zahrnuje takřka denně otázkami o zemi svého původu a o tom, jak se tam žije, případně o tom, proč má s rodiči žít v České republice. Lze tedy porozumět tomu, že rodiče dítě v určitém školním věku pošlou „na zkušenou“ do země původu, aby si mohlo samo učinit věrohodný obrázek o tom, jak se tam žije, a aby tuto vlastní zkušenost mohlo samo po návratu porovnat se životem v České republice. Je-li pak takovýto „poznávací“ pobyt spojen s navštěvováním základní školy a poznáním příbuzných, může se podle názoru zdejšího soudu jednat o rozumný závažný důvod odůvodňující nepřítomnost žalobkyně na území České republiky.
17. V daném případě, kdy se žalobkyně narodila na území České republiky, kde žila až do svých osmi let, kdy oba její rodiče měli v době rozhodování žalované na území České republiky povolený trvalý pobyt, a kdy žalobkyni bylo umožněno z Vietnamu zpět do České republiky vycestovat a teprve poté jí byl trvalý pobyt zrušen, má zdejší soud s vědomím právní úpravy, která co do pobytového statusu nepředpokládá automatické sdílení osudu rodičů a jejich nezletilých dětí, za to, že shora popsané okolnosti (poznání života a zvyků ve Vietnamu spojené s docházkou do základní školy) byly závažnými důvody podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a že žalovaná (a před ní prvostupňový orgán) nebyla oprávněna žalobkyni zrušit platnost povolení k trvalému pobytu pro nepřetržitou nepřítomnost na území členských států Evropské unie delší než 12 měsíců. Jiný závěr za shora uvedených skutkových okolností by zdejší soud považoval za

nespravedlivý, jenž by především do budoucna byl způsobilý položit základ okolnostem nepřiměřené bariéry mezi žalobkyní a její rodiče (matku).

18. Jistě lze souhlasit s tím, že taková „zkušená“ nemusí trvat pět let, jako se stalo v případě žalobkyně, nicméně tato samotná skutečnost závažnost shora popsanych důvodů podle zdejšího soudu nikterak nesnižuje.
19. Za této situace se zdejší soud již nezabýval dalšími žalobními tvrzeními (že došlo k porušení zásady uvedené § 2 odst. 3 správního řádu, že zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu na území České republiky staví nepřekonatelnou bariéru mezi žalobkyní a Českou republiku a že registrační systém pro podávání žádostí o pobytová oprávnění VISAPPOINT je reálně nefunkční).
20. Vzhledem k tomu, že zdejší soud je oprávněn posuzovat toliko zákonnost napadeného a jemu předcházejícího rozhodnutí, navíc jen k datu vydání napadeného rozhodnutí, nemohl soud jakkoli zohlednit další žalobkyní uváděné skutečnosti, které se týkají doby po vydání napadeného rozhodnutí (nezbytnost žalobkyně vycestovat z České republiky, úmrtí otce, vydání rozhodnutí o zastavení správního řízení o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, začlenění žalobkyně do českého prostředí).
21. S ohledem na výše uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že žalovaná postupovala v rozporu se zákonem, a proto napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. V něm je žalovaná vázána právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Nezbytnost zrušení rozhodnutí prvostupňového nechť posoudí žalovaná v dalším průběhu odvolacího řízení.

V. Náklady řízení

22. O náhradě nákladů řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná úspěšná nebyla, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, a proto jí přísluší náhrada nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobkyni vznikly náklady ve výši 4000 Kč za zaplacený soudní poplatek (za žalobu a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, jemuž bylo vyhověno). Dále se jednalo o náklady právního zastoupení spočívající v odměně zástupce za tři úkony právní služby po 3100 Kč společně se třemi režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika, tj. 10 200 Kč (§ 11 odst. 1 písm. a/ a d/ a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobkyně je plátcem DPH, byla tato částka (vyjma zaplaceného soudního poplatku) navýšena o částku odpovídající DPH podle § 57 odst. 2 s.ř.s. Žalovaná je tedy povinna zaplatit žalobkyni částku 16 342 Kč, a to k rukám jejího zástupce ve stanovené lhůtě, kterou zdejší soud považuje za přiměřenou.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. května 2018

David Raus, v.r.
předseda senátu